

Waterbesparing en droogtebestrijding steunmogelijkheden

Laatst gewijzigd op 2 apr 2024

Wat houdt de maatregel in

Ondernemingen die water willen besparen of innovatieve projecten rond waterbesparing of droogtebestrijding willen uitwerken, kunnen bij zowel de Vlaamse, Europese als lokale overheden terecht voor steunmaatregelen om deze projecten te helpen verwezenlijken.

Advies

Gratis expertenadvies LED H2O

Via het Laagdrempelige Expertise en Dienstverleningscentrum Water (LED H₂O) geeft VLAKWA, het Vlaams Kenniscentrum Water, aan kmo's (inclusief vzw's met economische activiteit) gratis eerstelijnsadvies en begeleiding bij alles wat te maken heeft met de keuze van waterbronnen, technologieën en/of verbetering van productie, zuiveren van water of watermanagement.

Meer informatie op de website van VLAKWA [Gratis expertenadvies](#).

Waterscan

Sinds begin 2023 tot eind 2025 kunnen alle kmo's (inclusief vzw's met economische activiteit) die wettelijk niet verplicht zijn om een waterscan te laten uitvoeren en jaarlijks minstens 500 m³ water verbruiken gratis aanspraak maken op zo'n waterscan. Een deskundige van één van de geselecteerde studiebureaus zal langskomen in de onderneming om een zicht te krijgen op de waterhuishouding. Een drietal weken later zal de onderneming een rapport ontvangen met een gedetailleerde waterbalans en concrete suggesties voor waterbesparingen.

Hierbij geldt de [Europese kmo-definitie](#).

Ondernemingen die als hoofdactiviteit land- of tuinbouwactiviteit hebben worden uitgesloten.

Eerstelijns-scan of uitgebreide scan

De onderneming heeft de keuze tussen 2 scans.

- **de eerstelijns-scan:** via het opstellen van een waterbalans brengt een waterscan het watergebruik van een onderneming visueel in kaart. Bovendien brengt de waterscan concrete suggesties aan om water te besparen via waterbesparende toestellen, het aanwenden van alternatieve waterbronnen of waterhergebruik.
- **de uitgebreide scan:** bij deze waterscan wordt, indien aangewezen, de bepaling van debiet en vuilvracht van waterstromen onderbouwd via metingen. Ook worden mogelijke steunmaatregelen en kostenefficiëntie van deze waterbesparende en hergebruikmaatregelen en inzet van alternatieve waterbronnen grondig uitgewerkt.

Omvang steun

De eerstelijns-waterscan is gratis. Voor de uitgebreide waterscan draagt de onderneming 20% van de reële kost van de scan. Bij aanvang van de scan zal het uitvoerend studiebureau aangeven wat het concrete bedrag is.

Er zijn middelen beschikbaar tussen 1 januari 2023 tot eind 2025 of tot uitputting van de middelen.

VLAIO verrekent de kostprijs van de gratis eerstelijns-waterscan rechtstreeks met de uitvoerende studiebureaus. De ondernemingen moeten hier dus niet in tussenkomen.

Voor de uitgebreide waterscan zal de onderneming rechtstreeks aan het uitvoerende studie bureau haar 20% bijdragen betalen. VLAIO verrekenet de overige 80% van de kost van de studie rechtstreeks met het uitvoerende studie bureau.

Deze maatregel valt onder de toepassing van de Europese de minimis-regelgeving. Hierdoor mag de de-minimissteun aan bedrijven over drie jaar gespreid niet meer dan € 300.000 bedragen. Voor meer info zie [Veelgestelde vragen: de-minimis](#).

Aanvraagprocedure

Wil je als onderneming een waterscan laten uitvoeren, neem dan contact op met één van de geselecteerde studie bureaus, die de waterscan in opdracht van VLAIO uitvoeren.

[Meer informatie over de Waterscan.](#)

Wateraudit via de kmo-portefeuille

Kom je niet in aanmerking voor de waterscan van VLAIO dan kan je als onderneming een wateraudit laten uitvoeren via de kmo-portefeuille (thema duurzaamheid en innovatie) van VLAIO.

Kmo's (geen vzw's) kunnen via de kmo-portefeuille een subsidie bekomen voor o.m. bepaalde externe adviezen bij geregistreerde dienstverleners. Kleine ondernemingen krijgen 30% subsidie tot een maximum van € 7.500 op jaarbasis. Middelgrote ondernemingen krijgen 20% subsidie, eveneens tot een maximum van € 7.500 op jaarbasis.

Bij VLAKWA kan je een lijst raadplegen van dienstverleners met expertise in wateraudits. In deze lijst wordt vermeld of deze dienstverlener werd geregistreerd voor de kmo-portefeuille: [lijst dienstverleners wateraudit](#).

[Bekijk alle informatie en voorwaarden van de kmo-portefeuille.](#)

Investeringssteun

Ecologiepremie +

Een ecologiepremie is een financiële tegemoetkoming aan ondernemingen (geen vzw's) die ecologie-investeringen realiseren in het Vlaamse Gewest. Ook een aantal technologieën gericht om proceswater te bereiden of afvalwater te hergebruiken (zie [huidige Limitatieve technologieën lijst EP+](#)) kunnen worden gesteund via deze weg. Het steunpercentage op de meerkost van de investering varieert naargelang de technologie.

Meer informatie kan je terugvinden op vlaio.be/ecologiepremie.

Strategische Ecologiesteun

Ondernemingen kunnen voor niet standaardiseerbare ecologische investeringen in "strategische" spits technologie in het Vlaamse Gewest een subsidie via de maatregel Strategische ecologiesteun (STRES) verkrijgen van VLAIO. De minimum investering bedraagt hierbij wel € 3 miljoen. Het steunpercentage varieert van 20 tot 40% en is afhankelijk van de performantie van de technologie, de grootte van de onderneming en de aanvaarde meerkost van de essentiële componenten.

Meer informatie op de VLAIO site www.vlaio.be/nl/subsidies-financiering/strategische-ecologiesteun.

Oproep circulair water

Bedrijven en organisaties kunnen bij de Vlaamse Milieumaatschappij terecht voor een subsidie ter ondersteuning van investeringsprojecten die focussen op minder waterverbruik en meer circulair watergebruik. De subsidie bedraagt maximaal 75% van de projectbegroting.

Deze steun moet de waterbeschikbaarheid in Vlaanderen verhogen: verminderd waterverbruik en meer circulair watergebruik moeten Vlaanderen veerkrachtig maken gedurende langere perioden van droogte. De steunoproep 2023 stond open tot 6 september 2023.

Meer informatie in de maatregel [Circulair water - steun voor samenwerkingsprojecten](#) in de Subsidiedatabank.

Investeringsaftrek

Dit is een fiscaal voordeel waarbij men een bepaald percentage van de investeringen bijkomend mag aftrekken van de belastbare winst. Het percentage past men éénmalig toe op de aanschaffings- of beleggingswaarde van de goederen. In enkele gevallen mag men de aftrek spreiden over de afschrijvingsperiode van de investeringen. Is er in het belastbaar tijdperk onvoldoende winst of baten, dan kan deze aftrek worden overgedragen. Worden je investeringen over tenminste drie jaar afgeschreven, bekijk dan of je hierop een beroep kan doen.

Meer informatie in de maatregel [Investeringsaftrek](#) in de Subsidiedatabank.

Andere steunmogelijkheden

Bekijk ook de filter [Investeren](#) en [Duurzaam Ondernemen](#) in de Subsidiedatabank voor andere steunmogelijkheden en het overzicht [Steun voor waterprojecten van VLAKWA](#).

Innovatiesteun

Zoek je ondersteuning om innovatieve projecten rond waterbesparing of droogtebestrijding uit te werken bekijk dan zeker ook deze steunmogelijkheden:

Ontwikkelings- of Onderzoeksproject

Ondernemingen (incl. vzw's met economische activiteit) die plannen hebben om onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten rond waterbesparing of droogtebestrijding uit te werken kunnen via een Ontwikkelings- of Onderzoeksproject van VLAIO ondersteuning krijgen.

Onderzoeksprojecten bestaan in hoofdzaak uit activiteiten waarbij op een kritische en systematische manier nieuwe kennis, inzichten en vaardigheden worden opgebouwd en die op lange termijn de basis vormt voor veranderingen binnen de onderneming. De subsidie bedraagt van 25% tot 60% (op de aanvaarde kosten met een minimale steun van € 100.000) voor de uitvoering van bepaalde onderzoeksprojecten.

Ontwikkelingsprojecten zijn bedoeld voor vernieuwende ideeën – nieuw of verbeterd product, proces of dienst – die de onderneming kunnen veranderen en versterken op korte termijn. Ook de ontwikkeling van een pilootinstallatie of demonstrator komt in aanmerking als het om steunbare activiteiten gaat. De subsidie bedraagt 25% tot 50% (op de aanvaarde kosten met een minimale steun van € 25.000) voor de uitvoering van bepaalde ontwikkelingsprojecten.

Meer informatie over een [Ontwikkelings- of Onderzoeksproject](#).

Innovatieve starterssteun

Met de maatregel 'Innovatieve starterssteun' ondersteunt VLAIO kleine ondernemingen (incl. vzw's met economische activiteit), jonger dan 2 jaar voor het uitwerken van een innovatief project waarbij de pioniersrol binnen een markt of sector wordt opgenomen. De steun bestaat uit een financiële subsidie van € 50.000 in combinatie met externe expertbegeleiding en business case advies vanuit VLAIO en haar partners. Ook innovatieve projecten rond het thema waterbesparing komen in aanmerking.

Meer informatie op vlaio.be/innovatieve-starterssteun.

Oproep Innovatieve saneringstechnieken

Vlaanderen wil investeren in innovatieve saneringstechnieken voor de aanpak van zeer zorgwekkende stoffen, in het bijzonder PFAS. Hiervoor lanceren OVAM en KRIS (Kenniscentrum Innovatieve Saneringstechnieken) een eerste oproep voor projecten die mikken op het ontwikkelen en demonstreren van innovatieve saneringstechnieken voor water, lucht en/of bodem.

Consortia van ondernemingen, kennisinstellingen en overheden (minstens twee van de drie partijen moeten vertegenwoordigd zijn) worden uitgenodigd om projectvoorstellen in te dienen.

Een consortium kan een subsidie ontvangen van 75% van hun subsidiabel projectvoorstel met een maximumbedrag van

€ 200.000 per projectpartner en € 450.000 per project.

Je kon projecten indienen tot uiterlijk 27 maart 2024 (12u). Meer informatie op de website van OVAM [Oproep innovatieve saneringstechnieken](#). Je kan er een informatiebrochure downloaden met alle voorwaarden.

Water4All

Het Onderzoeks- en Innovatie partnership Water4all (Water Security for the Planet) is een Europees partnerschap en wordt ondersteund binnen Horizon Europe. Het partnerschap brengt de Europese Commissie en particuliere en/of publieke partners samen om enkele van Europa's meest urgente uitdagingen aan te pakken door middel van gecoördineerde onderzoeks- en innovatie-initiatieven.

Vlaamse partners kunnen een beroep doen op steun van VLAIO in de vorm van een onderzoeksproject of een ontwikkelingsproject.

Meer informatie over Water4All en de nieuwe oproepen kan je raadplegen op de VLAIO-pagina [Netwerken > Water4All](#).

Andere steunmogelijkheden

Bekijk ook de andere steunmogelijkheden rond innovatie via de filter [Innoveren van de Subsidiedatabank](#) en het overzicht [Steun voor waterprojecten van VLAKWA](#).

Circulair afvalwater: vrijstelling heffing

Iedereen die water verbruikt van een waterbedrijf of een eigen waterwinning, of water loost, moet een bijdrage voor de zuivering van het afvalwater betalen. In een aantal gevallen is er een vrijstelling van de heffing.

Zo krijgen aanbieders van het circulair afvalwater, bij uitwisseling van circulair afvalwater, vanaf 1 januari 2024 onder bepaalde voorwaarden een vrijstelling voor de heffing op de waterverontreiniging voor het aangeboden volume circulair afvalwater.

Circulair afvalwater is afvalwater van een heffingsplichtige, dat hergebruikt kan worden door een andere heffingsplichtige. Uitwisseling van niet-verontreinigd regenwater valt niet onder circulair afvalwater.

Er moet wel aan bepaalde voorwaarden worden voldaan:

- er wordt een schriftelijke overeenkomst opgemaakt waarin de modaliteiten van de uitwisseling van het circulair afvalwater zijn opgenomen.
- de samenstelling van het aangeboden circulair afvalwater wordt opgenomen in de schriftelijke overeenkomst;
- deze samenstelling wordt elk jaar opnieuw bepaald, uitgezonderd voor circulair afvalwater afkomstig van bodemsaneringswerken, grindwinningen of bronbemalingen;
- het aangeboden circulair afvalwater wordt gedurende het volledige jaar gemeten;
- de ontvanger van het circulair afvalwater bemonstert en analyseert jaarlijks zijn volledige bedrijfsafvalwaterstroom. Dit geldt niet voor nullozers en bij gebruik van het circulair afvalwater voor beregening en de uitvoering van taken van algemeen belang.

In 2024 kan een overeenkomst worden opgesteld tussen beide bedrijven waardoor deze regeling een effect zal hebben op de heffing vanaf heffingsjaar 2025. Een model van overeenkomst kan je vinden op de website van VMM: [Model voor circulair afvalwater](#).

Meer informatie op de website van VMM [water > heffingen > Circulair afvalwater](#).

Lokale initiatieven

Droogte Innovatie Fonds (DIF) - Limburg

Met deze projectsubsidie wil de provincie Limburg de land- en tuinbouwsector weerbaarder maken tegen droogte. Het Droogte Innovatie Fonds steunt projecten met de focus op waterbesparende maatregelen, klimaat-adaptieve maatregelen,

alternatieve waterbronnen, het vertraagd afvoeren van water, buffering, infiltratie en waterdoorlatende verhardingen, maar ook op precisielandbouw en bedrijfsondersteunende systemen. Ook ondernemingen kunnen van dit fonds gebruik maken.

Deze oproep stond open tot 19 januari 2024 (12u).

Alle informatie en de aanvraagdocumenten kan je vinden op de website van de provincie Limburg: [Droogte Innovatie Fonds \(DIF\)](#).

Emma Leclercq Fonds - Oost-Vlaanderen

Het Emma Leclercq Fonds van de POM Oost-Vlaanderen biedt een financiële hefboom voor duurzame samenwerkingsprojecten rond water, energie, afval- en materiaalbeheer, duurzame mobiliteit en logistiek alsook bio-gebaseerde economie.

Je lokaal samenwerkingsproject moet worden uitgevoerd op een bedrijventerrein in Oost-Vlaanderen of in de directe omgeving ervan. Bij de samenwerking zijn verschillende bedrijven en/of overheden betrokken, waarvan minstens 1 Oost-Vlaams bedrijf. Je kunt het fonds aanspreken in de vorm van een achtergestelde lening of in de vorm van een kapitaalsparticipatie. In het laatste geval stapt de POM mee in het kapitaal van de bestaande of nieuwe vennootschap. Vooropgestelde bedragen liggen tussen € 100.000 en € 1.000.000.

Het fonds is een hefboom om innovatieve projecten, waar de bank een zekere garantie voor vraagt, een kans te geven. Het gaat dus om een rollend fonds, wat wil zeggen dat er afspraken gemaakt worden hoe het geld weer kan terugvloeien naar de POM en zo naar nieuwe projecten. Er is daarom ook geen strikte deadline voor een aanvraag. De voorwaarden voor terugbetaling worden per project besproken.

Alle informatie kan je terugvinden op de website van de POM Oost-Vlaanderen [Emma Leclercq Fonds](#).

Subsidies door steden en gemeenten

Inwoners en bedrijven gevestigd in **Gent** die zich willen aanpassen aan het veranderende klimaat en zorgen voor een aangename omgeving kunnen tot € 50.000 subsidie bekomen:

- Ontharden van o.a. parkeerplaatsen: € 10.000
- Plaatsen van een regenwaterput: € 2.000
- Plaatsen van een infiltratievoorziening voor regenwater: € 1.000
- De aanleg van een groendak: € 50.000
- Een stabiliteitsonderzoek voor een groendak: € 300

Je kan de subsidie aanvragen tot en met 15 november 2025. Meer informatie in het [Subsidiereglement voor klimaatadaptieve ingrepen](#).

Ook in de **stad Antwerpen** kan je een klimaatpremie krijgen wanneer je als inwoner of bedrijf bepaalde onthardings- en vergroeningsinvesteringen uitvoert op je eigen perceel:

- Ontharden en vergroenen: bijvoorbeeld klinkers van je oprit of parking eruit en vervangen door planten;
- Aanleggen van een groendak;
- Hergebruiken van regenwater: bijvoorbeeld om toiletten te spoelen of schoon te maken;
- Infiltreren van regenwater: bijvoorbeeld met een wadi.

De premie hangt af van de oppervlakte en de aard van de ingreep. Per perceel kan je maximum € 50.000 krijgen. Je dient wel advies te vragen voor je met de werken start.

Aanvragen kunnen worden ingediend tot uiterlijk 1 oktober 2025. Meer informatie over de [Klimaatpremie voor ingrepen vanaf 1 januari 2023](#).

De-minimis

Sommige subsidies vermeld op deze pagina vallen onder de toepassing van de Europese de minimis-regelgeving. Hierdoor mag de de-minimissteun aan bedrijven over drie jaar gespreid niet meer dan € 300.000 bedragen.

Dit is o.m. het geval voor de kmo-portefeuille, de waterscan, de oproep Circulair water (keuzemogelijkheid), het Droogte Innovatie Fonds (DIF) en de lokale initiatieven.

Voor meer info zie [Veelgestelde vragen: De-minimis](#).

Blijf op de hoogte

Wil je op de hoogte blijven van wijzigingen van deze maatregel én andere maatregelen in de Subsidiedatabank van VLAIO? Dat kan via de gratis [Nieuwsbrief van de Subsidiedatabank](#).

Contact

VLAIO

info@vlaio.be

www.vlaio.be